

UAB

Universitat Autònoma
de Barcelona

Guia docent

Titulacions de Grau i de Màster

**Màster interuniversitari de formació de professorat
d'educació secundària obligatòria i batxillerat,
formació professional i ensenyaments d'idiomes.**

Especialitat: Matemàtiques

Mòdul: Formació psicopedagògica i social

Curs: 2014-2015

1.- Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Formació Psicopedagògica i Social
Codi	43196
Crèdits ECTS	12
Curs i període en el què s'imparteix	Primer i Segon Semestre
Horari	<i>Dimarts i dimecres de 16 a 18 i de 18:30 a 20:30h</i>
Lloc on s'imparteix	Aula:
Llengües	Català

Responsable de l'assignatura

Nom professor/a	Jordi Pàmies Rovira
Departament	Pedagogia Sistemàtica i Social
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	G5 - 14
Telèfon (*)	93 581 27 03
e-mail	Jordi.pamies@uab.cat
Horari de tutories	A convenir

2.- Prerequisits

No es contemplen

3.- Equip docent

Mòduls (i blocs)	GRUP1 ECTS	Professors GRUP 1	GRUP 2 ECTS	Professors GRUP 2
Mòdul genèric: Formació psicopedagògica i social	12	Grup amb la docència a la UAB/UB. Coordinació: Jordi Pàmies (UAB) jordi.pamies@uab.cat	12	Grup amb la docència a la UOC. Coordinació: J.M. Mominó (UOC) jmomino@uoc.edu
	5	UAB: Jordi Pàmies jordi.pamies@uab.cat	5	UOC: Josep Maria Mominó jmomino@uoc.edu
	4	UB: Eduard Martí emarti@ub.edu	4	UOC: Eulàlia Hernández ehernandez@uoc.edu
	3	UB (2): Marina Elias Andreu marinaelias@ub.edu UAB (1): Ainhoa Flecha Ainhoa.Flecha@uab.cat	3	UOC: Josep Maria Mominó jmomino@uoc.edu

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

El treball del mòdul ha de possibilitar:

- Emmarcar l'actual sistema educatiu en general i especialment de secundària en relació a la seva evolució històrica i social.
- Comprendre i valorar les polítiques educatives i l'impacte de les diverses reformes en relació a les desigualtats socioeducatives.
- Comprendre i valorar els canvis socials que influeixen en l'entorn dels centres de secundària així com els fenòmens de les transicions.
- Analitzar el paper socioeducatiu dels diversos actors educatius (alumnat, professorat i famílies).
- Comprendre i valorar el paper de la comunicació en els processos educatius i la interacció entre iguals tot coneixent, entre d'altres, els fonaments psicopedagògics de l'aprenentatge col·laboratiu.
- Analitzar les causes i factors que expliquen les característiques individuals i les diferències en els adolescents tot construint criteris d'actuació i actituds favorables a l'ajust de l'ajuda educativa.
- Comprendre el funcionament dels processos d'ensenyament-aprenentatge des d'una perspectiva interaccionista, amb especial èmfasi en les representacions mentals o percepcions que conformen els processos motivacionals, per fonamentar el plantejament i la intervenció educatives
- Identificar els principis organitzatius i la seva estructura en els centres de secundària.
- Comprendre els principis de l'atenció a la diversitat aplicada a la secundària i dominar els principals recursos interns i externs dels centres per poder donar una resposta educativa eficaç.
- Reconèixer el valor educatiu fonamental de la funció tutorial.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competències	Resultats d'aprenentatge
EM05. Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge amb especial atenció a l'equitat, l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte dels drets humans que facilitin la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un futur sostenible.	EM05.01. Promoure accions d'educació emocional, en valors i de formació. EM05.02. Participar en la definició del projecte educatiu i en les activitats generals del centre atenent a criteris de millora de la qualitat, atenció a la diversitat i prevenció de problemes d'aprenentatge i convivència. EM05.03. Relacionar l'educació amb el medi i comprendre la funció educadora de la família i la comunitat, tant en l'adquisició de competències i aprenentatges com en l'educació en el respecte dels drets i llibertats, en la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, i en la igualtat de tracte i no discriminació de les persones amb discapacitat.
EM06. Adquirir estratègies per a estimular l'esforç de l'estudiant i promoure la seva capacitat per a aprendre per ell mateix i amb altres, i desenvolupar habilitats de pensament i de decisió que facilitin	EM06.01. Demostrar que coneix les característiques dels estudiants, els seus contextos socials i motivacions. EM06.02. Demostrar que comprèn el desenvolupament de la personalitat dels estudiants i les possibles disfuncions que afecten l'aprenentatge.

<p>l'autonomia, la confiança i la iniciativa personals.</p>	<p>EM06.03. Identificar i planificar la resolució de situacions educatives que afecten a estudiants amb diferents capacitats i diferents ritmes d'aprenentatge.</p>
<p>EM07. Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula i al centre, dominar destreses i habilitats socials necessàries per a fomentar l'aprenentatge i la convivència a l'aula, i abordar problemes de disciplina i resolució de conflictes.</p>	<p>EM07.01. Adquirir habilitats socials en la relació i orientació familiar. EM07.02. Analitzar i valorar la importància de la comunicació en els processos educatius. EM07..03. Comprendre els processos d'interacció grupal a l'aula. EM07..04. Adquirir habilitats socials per a promoure un correcte enfocament educatiu de la convivència, disciplina i conflictivitat a l'aula i al centre.</p>
<p>EM08. Dissenyar i realitzar activitats formals i no formals que contribueixin a fer del centre un lloc de participació i cultura en l'entorn on es troba ubicat; desenvolupar les funcions de tutoria i d'orientació dels estudiants de manera col·laborativa i coordinada; participar en l'avaluació, investigació i innovació dels processos d'ensenyament i aprenentatge.</p>	<p>EM08.01. Demostrar que coneix i aplica recursos i estratègies d'informació, tutoria i orientació acadèmica i professional. EM08..02. Ser capaç de dissenyar i desenvolupar accions educatives de coresponsabilitat entre el centre educatiu, l'entorn i el treball en xarxa. EM08..03. Adquirir les habilitats pròpies dels processos d'avaluació en totes les modalitats educatives en què el docent de secundària ha d'intervenir. EM08.04. Col·laborar i participar en el disseny i desenvolupament dels processos d'innovació i investigació educatives vinculades a la secundària.</p>
<p>EM09. Conèixer la normativa i organització institucional del sistema educatiu i models de millora de la qualitat amb aplicació en els centres d'ensenyament.</p>	<p>EM09.01. Analitzar l'evolució dels sistemes educatius en els darrers temps i reflexionar sobre els principals reptes de futur. EM09.02. Identificar el principal ordenament jurídic i normatiu que afecta al sistema educatiu espanyol i català, especialment en referència a l'educació secundària. EM09.03. Analitzar alguns dels principals models de millora de la qualitat aplicat als centres educatius de secundària i valorar les condicions de la seva possible implantació.</p>
<p>EM10. Conèixer i analitzar les característiques històriques de la professió docent, la seva situació actual, les seves perspectives i la seva interrelació amb la realitat social de cada època.</p>	<p>EM10.01. Demostrar que coneix l'evolució històrica del sistema educatiu a Catalunya i Espanya. EM10.02. Analitzar l'evolució històrica i social de la professió docent a Catalunya i Espanya, especialment en referència al docent de secundària. EM10.03. Reflexionar críticament sobre el paper social i professional del docent de secundària i les seves perspectives.</p>
<p>EM11. Informar i assessorar a les famílies sobre el procés d'ensenyament i aprenentatge i sobre l'orientació personal, acadèmica i professional dels seus fills.</p>	<p>EM11.01. Demostrar que coneix l'evolució històrica de la família, les seves diferents tipologies i la incidència del context familiar a l'educació.</p>

<p>GT03. Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinaris) i desenvolupar actituds de participació i col·laboració com a membre actiu de la comunitat.</p>	<p>GT03.01. Col·laborar en la realització de propostes didàctiques en grup</p>
<p>GT04. Generar propostes innovadores i competitives en l'activitat professional i en la investigació</p>	<p>GT04.01. Participar en les propostes de millora en els diferents àmbits d'actuació a partir de la reflexió basada en la pràctica</p>
<p>GT05. Adoptar una actitud i un comportament ètic i actuar d'acord als principis deontològics de la professió.</p>	<p>GT05.01. Analitzar críticament el seu comportament en la planificació i desenvolupament de l'ensenyament.</p>
<p>GT06. Analitzar i reconèixer les pròpies competències socioemocionals per a desenvolupar aquelles necessàries en el seu acompliment i desenvolupament professional.</p>	<p>GT06.01. Analitzar críticament el seu acompliment en l'aula en relació amb les seves competències emocionals.</p>

6.- Continguts de l'assignatura

L'assignatura s'estructurarà en 3 blocs, d'acord amb l'OM que regula el màster:

BLOC 1: Desenvolupament en l'adolescència i aprenentatge (4 ECTS). El bloc aporta coneixements de caràcter psicopedagògic i se centra en dos aspectes principals: el desenvolupament de l'adolescència, i els processos d'aprenentatge en l'educació secundària. Es parteix dels enfocaments teòrics de la psicologia del desenvolupament i de la psicologia de l'educació, amb l'objectiu d'oferir eines per a la seva aplicació a les funcions del docent de secundària

BLOC 2: Processos i contextos educatius (àmbit de pedagogia) (5 ECTS). El bloc pretén aprofundir en el coneixement del context on es du a terme la funció educativa, on els futurs professors hauran d'intervenir així com comprendre els processos que la configuren. Per això s'analitza el sistema educatiu, el context social proper i el centre educatiu. Però és dins de l'aula on es donen els processos educatius d'interacció professor - alumne, de manera que en el desenvolupament de l'assignatura s'ofereixen els elements necessaris per situar els contextos, interrelacionant entre ells i proporcionant la base des de la qual comprendre adequadament el context l'aula, els processos que tenen lloc i de les possibilitats d'intervenció en ells. També es tractaran en aquest bloc dues qüestions directament vinculades a l'exercici professional: la tutoria i l'atenció a la diversitat.

BLOC 3: Societat, família i educació (àmbit de sociologia) (3 ECTS). Els canvis que s'han produït en l'àmbit social, familiar i educatiu en els últims anys, justifiquen la necessitat de tractar aquestes qüestions identificant les relacions que hi ha entre societat, família i educació des de la perspectiva de la tasca docent i la intervenció psicopedagògica. Per això, insistint en el caràcter professionalitzador, es tractaran els coneixements relatius a les relacions entre medi i educació, el paper de les famílies en l'educació dels fills / es i les relacions entre famílies i l'escola

En funció de la modalitat (presencial o no presencial) hi poden haver algunes alteracions en la distribució dels continguts en els diferents blocs.

BLOC 1: Desenvolupament en l'adolescència i aprenentatge

1. Créixer i desenvolupar-se en l'etapa de l'adolescència.
  - 1.1. Les relacions entre desenvolupament, aprenentatge, cultura i educació.
  - 1.2. El desenvolupament d'habilitats en els àmbits cognitiu, afectiu, social i corporal.
  - 1.3. El desenvolupament cognitiu i la construcció del coneixement.
  - 1.4. La formació de la identitat individual i social.
  - 1.5. Les diferències individuals. Dificultats en el desenvolupament individual i social i en l'aprenentatge.
2. Estudiar a l'etapa de secundària.
  - 2.1. La construcció de coneixements en el context escolar. Processos de memòria i organització del coneixement.
  - 2.2. Tipus de continguts i tipus d'aprenentatge.
  - 2.3. La construcció de coneixements compartits. La interacció com a motor d'aprenentatge.
  - 2.4. La interacció entre alumnes. El treball de grup. Mètodes d'aprenentatge cooperatiu.
  - 2.5. Desenvolupament, aprenentatge i ús de les TIC.
  - 2.6. Aspectes psicosocials de l'aprenentatge. Desenvolupament de l'autoconcepte i l'autoestima. Funció de les representacions mútues, sobre un mateix i sobre els aprenentatges.

BLOC 2: Processos i contextos educatius

3. El sistema educatiu.
  - 3.1. Característiques dels sistemes educatius.
  - 3.2. L'evolució del sistema educatiu espanyol a partir de 1970 fins l'actualitat.
  - 3.3. El sistema educatiu a Catalunya. L'actual marc normatiu de l'educació secundària.
4. L'organització a secundària.
  - 4.1. Elements bàsics per a l'anàlisi de les organitzacions educatives. Context polític i normatiu dels instituts.
  - 4.2. Autonomia i organització-gestió dels instituts: projecte educatiu, direcció i rendiment de comptes.
  - 4.3. L'organització dels recursos materials. L'arquitectura escolar. El mobiliari i l'equipament. Els materials escolars. El paper de les TIC.
  - 4.4. L'organització dels recursos funcionals. Temporalització, calendari i horari escolar.
5. El currículum a l'educació secundària.
  - 5.1. Currículum i societat del coneixement.
  - 5.2. Currículum i competències bàsiques.
  - 5.3. El currículum i els objectius de l'educació secundària obligatòria i postobligatòria.
  - 5.4. Currículum i valors.
  - 5.5. Les TIC i el desenvolupament del currículum.
  - 5.6. Avaluació d'aprenentatges i currículum.
6. La participació de la comunitat educativa.
  - 6.1. Les estructures de participació de la comunitat educativa. Els consells escolars.
  - 6.2. El clima institucional i la cultura de la participació. La presa de decisions.
  - 6.3. La carta de compromís educatiu. La relació amb les famílies.
  - 6.4. Les associacions de mares i pares (AMPA) i les d'estudiants.

7. Les relacions amb l'entorn.

- 7.1. Les xarxes de coordinació escolars.
- 7.2. Els Plans educatius d'entorn.
- 7.3. Els Projectes educatius de ciutat.
- 7.4. La coresponsabilitat de les administracions educatives. Les zones educatives.

8. L'atenció a la diversitat a l'educació secundària.

- 8.1. Concepte d'atenció a la diversitat. Diversitat i inclusió. Principis psicopedagògics per atendre la diversitat a secundària.
- 8.2. Els recursos interns i externs als centres per atendre la diversitat.
- 8.3. La diversitat a l'aula. Modalitats de diversitats que trobem a l'aula (necessitats educatives derivades de minusvalideses psíquiques, físiques o motòriques; trastorns i/o retards en l'aprenentatge; alumnes amb sobredotació intel·lectual; alumnes de nova incorporació; problemes de motivació i de conducta, etc.).
- 8.4. L'organització del grup-classe i la gestió de l'aula diversa. Tipologies d'agrupaments d'alumnat: agrupaments flexibles; desdoblaments; grups cooperatius i ensenyament multinivell. La gestió dels espais i els temps didàctics atenent la diversitat. Les TIC i l'atenció a la diversitat.

9. La comunicació a secundària.

- 9.1. Interacció i comunicació.
- 9.2. La comunicació educativa.
- 9.3. La competència comunicativa verbal i no verbal a l'aula i fora de l'aula.

10. El clima relacional de l'aula i la seva gestió.

- 10.1. La dinàmica dels grups.
- 10.2. La convivència en els centres i la utilització de la mediació de conflictes.
- 10.3. Les habilitats docents en les situacions potencialment conflictives.
- 10.4. L'educació emocional com a recurs per a la millora del clima de l'aula.

11. La tutoria i l'orientació.

- 11.1. Les funcions de tutoria del professorat de secundària.
- 11.2. El professor tutor i la coordinació de la funció de l'orientació educativa (personal, acadèmica i professional).
- 11.3. Tutoria, avaluació, promoció i acreditació de l'alumnat.
- 11.4. Models i experiències de tutoria.

12. El professorat de secundària.

- 12.1. Les competències professionals.
- 12.2. L'accés a la professió en el Servei d'Educació de Catalunya.

BLOC 3: Societat, família i educació

13. La societat i l'educació secundària.

- 13.1. Societat i educació: la perspectiva sociològica.
- 13.2. Canvis socials i educació secundària.
- 13.3. L'entorn social dels centres de secundària. Els IES i la comunitat local.

14. Reformes educatives i comprensivitat.

- 14.1. Les reformes educatives a l'educació secundària. De l'escola d'èlit a l'escola de masses.
- 14.2. Les reformes comprensives a Europa: debats i propostes.
- 14.3. La comprensivitat a Catalunya i Espanya: de la LOGSE a la LOE i a la LEC.

15. Les desigualtats socials i educatives.
- 15.1. Les desigualtats socials: classe, gènere, ètnia i col·lectius minoritzats.
- 15.2. Les desigualtats educatives: accés, procés i resultats.
- 15.3. Polítiques d'igualtat en l'educació secundària
16. Les transicions a l'educació secundària.
- 16.1. Concepte de transició i itinerari.
- 16.2. La transició després de l'ESO: orientació, avaluació i itineraris postobligatoris.
- 16.3. La transició al mercat de treball: formació professional i dispositius d'inserció. Del mercat de treball a la formació: el reconeixement de competències.
17. Els actors de la comunitat educativa.
- 17.1. L'alumnat de secundària: condició social de l'adolescència i la joventut. Actituds de l'alumnat enfront l'educació i l'escolarització.
- 17.2. La família: canvis en els estils educatius familiars i en la relació entre pares i fills.
- 17.3. El professorat: condició social dels docents. Canvis en la professionalitat docent i cultures professionals.

7.- Metodologia docent i activitats formatives

TIPUS ACTIVITAT	%	METODOLOGIA	COMPETÈNCIES
Activitat dirigida	25% - 30%	Exposicions magistrals i altres. Exemplificacions i estudis de casos. Exposició de treballs. Propostes didàctiques. Comentaris i/o exposició de lectures. Anàlisi de documents. Simulacions de situacions professionals. Pràctiques d'aula. Sessions monogràfiques. Comentari de textos escrits i videogràfics. Realització d'activitats pràctiques i propostes didàctiques en grups. Treball en grups cooperatius.	EM05. EM06. EM07. EM08. EM09. EM10. EM11,GT03. GT04. GT05. GT06.
Activitat supervisada	15% - 20%	Tutories especialitzades presencials, col·lectives o individuals. Revisió de treballs. Reflexions personals sobre les simulacions i altres pràctiques.	EM05. EM06. EM07. EM08. EM09. EM10. EM11,GT03. GT04. GT05. GT06.
Activitat autònoma	40% - 60%	Estudi personal. Lectures i comentaris de textos. Consulta i lectura de la bibliografia recomanada. Preparació de treballs. Recerca de documents.	EM05. EM06. EM07. EM08. EM09. EM10., EM11,GT03. GT04. GT05. GT06.
Activitat avaluació	3% - 7%	Treballs temàtics individuals i/o grupals. Proves de procés.	EM05. EM06. EM07. EM08. EM09. EM10.

continua		Observacions pautades.	EM11,GT03. GT04. GT05. GT06.
----------	--	------------------------	------------------------------

Els estudiants del Grup 2 (no presencial) disposaran, a les aules virtuals de cadascuna de les assignatures, d'un Pla Docent (Guia Docent) que recull la proposta metodològica específica d'aquesta modalitat

8.- Avaluació

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà mitjançant les activitats que s'assenyalen.

En el cas del Grup 1 l'assistència a classe és obligatòria. Igualment per poder obtenir una avaluació final positiva l'estudiant haurà d'haver assistit a un mínim d'un 80% de les classes.

Serà requisit també, per poder obtenir una avaluació final positiva el lliurament de totes les pràctiques i exercicis d'avaluació dins dels terminis indicats

La nota final serà el promig ponderat de les qualificacions obtingudes en els 3 blocs. Per poder aplicar aquest criteri serà necessari obtenir com a mínim un 5 a cada bloc. En cas de que la qualificació sigui inferior, s'articularan activitats de reavaluació després d'haver finalitzar les activitats presencials del mòdul

El retorn dels treballs i dels controls es farà com a màxim 30 dies hàbils després de la data de lliurament i/o realització

El plagi es considera una infracció important, si es detecta un plagi en un treball aquest quedarà invalidat, s'haurà de repetir i l'alumne només podrà fer la prova el dia de la recuperació. Per a una definició de plagi podeu consultar: http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_01.html (Cal veure quines són els directrius a nivell de Màster i si hi ha d'haver recuperació)

Grup 1 (Modalitat Presencial)

BLOC PEDAGOGIA

ACTIVITAT D'AVALUACIÓ	VALOR SOBRE LA QUALIFICACIÓ TOTAL	DATES LLIURAMENT	DATES DEVOLUCIÓ
Exposició d'un contingut del temari vinculant teoria i pràctica (aprox. 8 transparencies)	20%	16 desembre 2014	16 gener 2014
Informe sobre organització dels centres (aprox. 10 pàgs)	21%	16 desembre 2014	16 gener 2014

BLOC SOCIOLOGIA

ACTIVITAT D'AVUACIÓ	VALOR SOBRE LA QUALIFICACIÓ TOTAL	DATES LLIURAMENT	DATES DEVOLUCIÓ
Estudi de cas (aprox 2 pag)	10%	18 novembre 201	18 desembre 2014
Anàlisi sociològic del centre pràctiques	15%	9 desembre 2014	9 gener 2015

BLOC PSICOLOGIA

ACTIVITAT D'AVUACIÓ	VALOR SOBRE LA QUALIFICACIÓ TOTAL	DATES LLIURAMENT	DATES DEVOLUCIÓ
Activitats realitzades a classe (sobre lectures i anàlisi de cas)	17%	Al llarg de les classes	Una setmana després de l'entrega
Document de síntesi	17%	15 de gener 2015	15 de febrer 2015

Grup 2 (Modalitat no presencial)

En el cas del Grup 2 (no presencial) la proposta d'activitats d'avaluació continuada, així com les dates de lliurament, qualificació i retorn estaran disponibles a les aules virtuals de cadascuna de les assignatures.

9.- Bibliografia i enllaços web

- ARMENGOL, C.; FEIXAS, M.; PALLARÉS, R. M. (2000) Seguint el fil de l'organització Barcelona. Servei de Publicacions. Universitat Autònoma de Barcelona.
- AYMRICH, R; LLURÓ, J; ROCA, E (2012). Junts a l'aula? Present i futur del model d'educació comprensiva a Catalunya. *Dossier de premsa*. Barcelona Fundacio Bofill.
- BONAL, X.; ESSOMBA, M.; FERRER, F. (coords.) Política educativa i igualtat d'oportunitats Barcelona. Mediterrània, sèrie Polítiques núm. 42.
- COLL, C. (Coord.) (2010). *Desarrollo, aprendizaje y enseñanza en la Educación Secundaria*. Barcelona: Graó. En especial los capítulos 1, 2, 6 y 9.
- FORTEZA, M. D, VERGER, S (1998). Els reptes de l'escola comprensiva en el tram de l'ensenyament secundari Obligatori. *Educació i cultura*. (185-200).
- FUNES, J. (2010). 9 ideas clave. Educar en la adolescencia. Barcelona: Graó.
- GAIRÍN, J. (Coord.) (2003) Les relacions personals en l'organització Bellaterra. Sèrie organització i gestió 14, ICE Universitat Autònoma de Barcelona.

- LLEI 12/2009, del 10 de juliol, d'educació. LEC. Barcelona. Parlament de Catalunya.
- LÓPEZ, A. M.; ZAFRA, M. (2003) La atención a la diversidad en la educación secundaria. La experiencia del IES "Fernando de los Ríos" de Fuente Vaqueros (Granada) Barcelona. Octaedro.
- ONRUBIA, J. (1995) "El proyecto adolescente: elementos para una aproximación constructivista, interaccionista i contextual al desarrollo psicológico en la adolescencia" Aula, 40-41, 85-90.
- MARCHENA, R. (2005) Mejorar el ambiente en las clases de secundaria. Un enfoque práctico para responder a la diversidad desde el aula Málaga. Ed. Aljibe.
- MARCHESI, A. (2004) Qué será de nosotros, los malos alumnos Madrid. Alianza Editorial.
- MARTI, E. (2011). *Las siete inteligencias*. Barcelona: Plataforma Editorial.
- MARTIN, E.; COLL, C. (2003) Aprender contenidos, desarrollar capacidades. Intenciones educativas y planificación de la enseñanza Barcelona. Edebé.
- MARTINEZ, E (Ed.), Adolescencia, apendizaje y personalidad. Problemas y soluciones en la Educación Secundaria . Barcelona: Sello Editorial MARTÍNEZ, M.; TEY, A. (Coords.) (2003) La convivencia en los centros de secundaria. Estrategias para abordar el conflicto Bilbao. Desclée de Brouwer.
- MAURI, T. (2005). Implicaciones de determinados cambios sociales y educativos en la definición del rol profesional del docente de Educación Secundaria. *Conferencia presentada en las Jornadas sobre Educación Secundaria Obligatoria y Bachillerato: problemas, investigaciones y propuestas*. Granada, 20 d'abril de 2005.
- MAURI, T. MONEREO, C.; BADIA, A (Coords.) (2004) La pràctica psicopedagògica en educació formal. Vol I Barcelona. Ediuoc
- PÀMIÉS, J. (2011). El impacto de los agrupamientos escolares. Los espacios de aprendizaje y sociabilidad de los jóvenes de origen Marroquí en Barcelona. *Revista de Educación* (362).
- ROCA, E. (2009). Comprensivitat, agrupaments homogenis i fracàs escolar a l'ESO. *L'estat de l'educació a Catalunya. Anuari*. (pp. 291-326). Barcelona Fundacio Bofill.

Pàgines web recomanades:

Fundació Bofill, <http://www.fbofill.cat/>

Fundació dedicada a la promoció de la recerca en ciències socials centrada en el fet educatiu. Publica nombrosos estudis sobre educació i ciutadania, a destacar l'anuari de l'educació.

Observatori Català de la Joventut, www.gencat.es/joventut/observatori

Secretaria de Joventut de la Generalitat de Catalunya, promou i publica estudis sobre la joventut catalana.

10. – Calendari de les sessions pel curs 2014-2015.

El curs es desenvoluparà del 6 d'octubre al 19 de juny, amb el següent calendari:

FASE 1: Del 6 d'octubre al 19 de novembre de 2014. Mòduls acadèmics

La docència del Grup 2 s'inicia el 15 d'octubre de 2014

L'assignatura "Societat, família i educació" del Grup 2 s'imparteix a partir del 25 de febrer.

FASE 2: Practicum I: del 20 de novembre al 5 de desembre del 2014 (12 dies lectius)

FASE 3: Del 9 de desembre al 11 de febrer de 2015. Mòduls acadèmics

FASE 4: Practicum II: del 12 de febrer al 27 de març de 2015 (32 dies lectius)

FASE 5: Del 7 d'abril al 15 de maig de 2015. Finalització del període acadèmic.

Del 18 de maig al 13 de juny: elaboració final i redacció del Treball fi de màster (TFM)

Períodes i dies no lectius:

8 de desembre de 2014

Vacances Nadal: 20 desembre 2014 al 6 de gener de 2015.

Vacances Setmana Santa: 28 de març al 6 d'abril de 2015.

23 d'abril, 1 de maig de 2015.

Calendari de les sessions Grup 1 (Modalitat Presencial)

FASE 1: Del 6 d'octubre al 19 de novembre de 2014

DEL 6 AL 10 OCTUBRE	DILLUNS 6	DIMARTS 7	DIMECRES 8	DIJOUS 9	DIVENDRES 10
16-18H	CONFERÈNCIA INAUGURAL AULA 24S18*	MC1 Psicologia E. Martí	MC3 Pedagogia J. Pàmies		
18:30 – 20:30H	PRESENTACIÓ MASTER I PRÀCTICUM*	MC2 Sociologia M. Elias	MC4 Pedagogia J. Pàmies		

*Grup 1 i grup 2

DEL 13 AL 17 OCTUBRE	DILLUNS 13	DIMARTS 14	DIMECRES 15	DIJOUS 16	DIVENDRES 17
16-18H		MC5 Psicologia E. Martí	MC7 Pedagogia J. Pàmies		
18:30 – 20:30H		MC6 Sociologia M. Elias	MC8 Pedagogia J. Pàmies		

DEL 20 AL 25 OCTUBRE	DILLUNS 20	DIMARTS 21	DIMECRES 22	DIJOUS 23	DIVENDRES 24
16-18H		MC9 Psicologia E. Martí	MC11 Pedagogia J. Pàmies		
18:30 – 20:30H		MC10 Sociologia M. Elias	MC12 Pedagogia J. Pàmies		

DEL 27 AL 31 OCTUBRE	DILLUNS 27	DIMARTS 28	DIMECRES 29	DIJOUS 30	DIVENDRES 31
16-18H		MC13 Psicologia E. Martí	MC15 Sociologia Ainhoa		
18:30 – 20:30H		MC14 Sociologia M. Elias	MC16 Sociologia Ainhoa		

DEL 3 AL 7 NOVEMBRE	DILLUNS 3	DIMARTS 4	DIMECRES 5	DIJOUS 6	DIVENDRES 7
16-18H		MC17 Psicologia E. Martí	MC19 Pedagogia J. Pàmies		
18:30 – 20:30H		MC18 Psicologia E. Martí	MC20 Pedagogia J. Pàmies		

DEL 10 AL 14 NOVEMBRE	DILLUNS 10	DIMARTS 11	DIMECRES 12	DIJOUS 13	DIVENDRES 14
16-18H		MC21 Psicologia E. Martí	MC23 Psicologia E. Martí		
18:30 – 20:30H		MC22 Psicologia E. Martí	MC24 Psicologia E. Martí		

DEL 17 AL 21 NOVEMBRE	DILLUNS 17	DIMARTS 18	DIMECRES 19	DIJOUS 20	DIVENDRES 21
16-18H		MC25 Pedagogia J. Pàmies	MC27 Psicologia E. Martí		
18:30 – 20:30H		MC26 Sociologia A. Flecha	MC28 Psicologia E. Martí		

FASE 2: Practicum I: del 20 de novembre al 5 de desembre del 2014 (12 dies lectius)

*Grup 1 i grup 2

FASE 3: Del 9 de desembre al 18 de febrer de 2015.

DEL 8 AL 12 DESEMBRE	DILLUNS 8	DIMARTS 9	DIMECRES 10	DIJOUS 11	DIVENDRES 12
16-18H		MC29 Sociologia M. Elias	MC31 Pedagogia J. Pàmies		
18:30 – 20:30H		MC30 Sociologia M.Elias	MC32 Pedagogia J. Pàmies		

DEL 15 AL 19 DESEMBRE	DILLUNS 15	DIMARTS 16	DIMECRES 17	DIJOUS 18	DIVENDRES 19
16-18H		MC33 Pedagogia J. Pàmies	MC35 Pedagogia J. Pàmies		
18:30 – 20:30H		MC34 Pedagogia J. Pàmies	MC36 Pedagogia J. Pàmies		